

שיל"ת

קונטרס

דפי יד שנו

על סדר הדף היומי

קובץ ביאורים והערות על סדר הדף היומי שנתלכנו
בלימוד בצוותא על ידי

הר"ד זלמן חיים הומינר הי"ו
והבה"ח יוסף יצחק גולדשטיין הי"ו

יוצא לאור ע"י

ארגון שיעורי תורה שע"י קהילת קרעטשניף

גליון רב שנה ה' ראש השנה חודש תשרי שנת ה' תשפ"ה לפ"ג

בבא בתרא צד. - צח:

**קוראים המעוניינים להצטרף לרשימת תפוצה במייל
ניתן לפנות לכתובת המייל
sh0533132203@gmail.com**

להנצחות וכן לכל ענייני הגליון ניתן לפנות
להר"ר זלמן חיים הומינר בפל" 053-3132203

נ.ב. הביאורים וההערות נכתבו תוך כדי לימוד ואפשר ונפלו טעויות
ולכן נבקש מכל מי שיש לו הערות או הארות אם יוכל לשלוח בכתב
לכתובת מייל הנ"ל.

פרנס השבוע

מה בגליון?

• מה להקשו בגמ' הכי השתא התם ודאי מנה למר ומנה למר הכא מי יימר דלאו כוליה ערובי עריב, והיינו דדווקא כאן גבי טנופת שייך הנסא, כיון דחיישינן שכולי העריב בידיים, ומנשא"כ גבי פקדון ודאי כל אחד מהם הפקיד מנה, דממילא על המנה לא שייך להנסו בלא שום טעם, אצל קשה דהרי מדברי רב הונא לדעה דקנסא הוא משמע דקנסינן אותו על הרובע הראשון אפי' אם לא עריב בידיים אותו רובע, דהיות והוא בא להפסיד את הקונה קנסינן אותו בכוליה, וממילא מאותו טעם יש להקנוס גם המפקיד כאן גם על המנה הראשון על דזה ודאי שלו, ומשום דהוא רצה להפסיד את המפקיד השני? (הערה רכ"ד)

• הא דאמרו בגמ' דעבד רב יוסף עובדא כוותיה דרב בשיכרא וכוותיה דשמואל בחמרא והלכתא כוותיה דשמואל, והיינו דגבי שיכרא עבד רב יוסף עובדא דבג' ימים הראשונים יפסיד המוכר, ואילו גבי חמרא עבד עובדא כשמואל דהקונה יפסיד ולא המוכר אפי' בג' ימים הראשונים, לריך ביאור מה החילוק בין חמרא שיכרא ללכך חילק רב יוסף בין השנים הללו. ובשלמא למה דביאר בתוס' דטעמו של שמואל דהיין מחמיץ מחמת הטלטול שנמטלטלו הקונה על כתפיה, ניחא דדווקא בחמרא שייך שיחמיץ מחמת טלטול ואילו בשיכרא סבר רב

יוסף לאינו כן, אבל לרשב"ם שביאר למזלו של הקונה גורם, ומחמת חטאיו החמיץ היין אלכו, מאי שנא שיכרא דלא אמרינן כן, וכי זו לא שייך שמחמת חטאו נתקלקל? (הערה רכ"ח)

• הא לתנו רבנן שמרים של תרומה ראשון ושני אסור ושלשי מותר וכו' ושל מעשר ראשון אסור שני מותר וכו' ושל הקדש שלשי אסור ורביעי מותר, לריד ביאור מה החילוק בין תרומה למעשר ובין שניהם להקדש, דמה הטעם להתיר בתרומה רק השלשי ובהקדש רק הרביעי, ואילו במעשר אפי' את השני, הרי ממה נפשך אם השני אין בו טעם ולכך הותר במעשר, למה בתרומה והקדש הוא אינו מותר, ואם יש בו טעם למה במעשר הוא כן מותר, וכן קשה גבי הקדש מתרומה, דאם בתרומה הותר השלשי, ומשום שאין בו טעם למה גבי הקדש הרי הוא כן אסור? (הערה ר"ל)

• לאיכא דאמר דת"ק קתני לה ורשב"ג אתמוהי קא מתמה והכי קאמר ליה לת"ק ראייה מנין מבנין היכל אטו כולי עלמא כבנין היכל עבדי, והיינו דת"ק התחיל לומר דיך לו ראייה לדבר מה דרומו כחכי ארכו וכחכי רחבו, ועדיין לא הספיק לומר מהיכן הראייה, וכבר הקשה ותמה עליו רשב"ג מהיכן הבאת ראייה מבנין היכל, אטו כולי עלמא כבנין היכל עבדי, קשה איך שייך לומר דרשב"ג הקשה על ת"ק על ראייתו קודם שהשלים ת"ק בדבריו מהיכן הביא ראייה, הרי כאן למדנו למעלה דקל מכולם הוא משיב דבר בטרם ישמע וכדכתיב אולת היא לו וכלימה, דממילא איך שייך לומר שרשב"ג כן השיב על הדבר בטרם ששמע? (הערה רל"ג)

דף צד ע"א

קשה לחד דעה או מתורץ לחד דעה אי לאו.

רה. בגמ' מיתיבי כל פאה שיש בה רובע ממין אחר ימעט סכרוה דרובע כלאים כיותר מרובע דהכא וקא תני ימעט וכו' אי הכי אימא סיפא ר' יוסי אומר יבור א"א בשלמא כיותר מרובע טנופת דמי בהא קא מיפלגי וכו'. היינו דבתחילה הקשו מן הרישא דכתיב בה ימעט דמשמע דאין צריך הכל לנפות, וקשיא לרב הונא דאמר דביותר מרוע ינפה הכל, ואחר שתירצו דרובע דהתם כרובע דהכא וממילא לכך אין צורך לנפות הכל, כמו דהכא ברובע אינו מנפה כלל, על כך הקשו דמר' יוסי קשיא למה אמר יבור הכל, הרי גם אם יש כאן חומרא בכלאים ולכך למעט בעינן, מ"מ לבור הכל למה בעינן, הרי כאן ברובע טנופת אפי' למעט אין צריך. אבל באמת קשה מה הקושיא כלל, ומה הראיה מהא דכלאים לגבי טנופת, הרי יש לומר דבכלאים רובע הוא כיותר

רה. בגמ' אמר רב הונא אם בא לנפות מנפה את כולו אמרי לה דינא ואמרי לה קנסא אמרי לה דינא מאן דיהיב זוזי אפירי שפירי יהיב ורובע לא טרה איניש וכיון דטרה טרה בכוליה ואמרי לה קנסא רובע שכיח יותר לט שכיח ואיהו הוא דעריב וכו'. דכיון דאיהו עריב בידיים לכך קנסינן ליה לשלם כנגד כל הפסולת, על אף דרובע שכיח שיתערב מעצמו. היינו דאיכא כאן ב' דעות לדעה א' מעיקר הדין מפסיד המוכר כל הפסולת דכשטורה הקונה לנפות כבר מנפה כולו, ואילו לדעה ב' מעיקר הדין היה לו לקונה להפסיד הרובע, ורק כאן כיון דעריב המוכר בידיים לכך קנסינן ליה בכוליה. ולפי זה צריך לבדוק כל הקושיות והתירוצים שמביאים כאן על דברי רב הונא אלו, אם זהו מדויק בשני הדעות כאן או רק כחד, ולפי זה נדע אם עדיין

מנה, דממילא על המנה לא שייך לקנסו בלא שום טעם. אבל קשה דהרי מדברי רב הונא לדעה דקנסא הוא משמע דקנסינן אותו על הרובע הראשון אפי' אם לא עריב בידיים אותו רובע, דהיות והוא בא להפסיד את הקונה קנסינן אותו בכליה, וממילא מאותו טעם יש לקנום גם המפקיד כאן גם על המנה הראשון על דוח ודאי שלו, ומשום דהוא רצה להפסיד את המפקיד השני. ואם רצו לתרץ היה אפשר לתרץ באופן אחר, דגבי פקדון כיון דאם נקנום את הגנב יפסיד גם הצדיק את המנה הראשון, דהרי לשניהם לא יתנו המנה הראשון, ממילא לכך אין קונסים על אותו מנה הראשון, ומשא"כ כאן דהקנס הוא רק על המוכר שבא להפסיד הקונה, לכך קנסינן ליה.

דף צה ע"א

רז. בגמ' שתות קנה ומחזיר אונאה אמאי ליהדר עד פחות משתות ש"מ כל היכי דבעי לאהדורי

מרובע טנופת, והנידון הוא אם הוא אוסר או אינו אוסר, ות"ק סבר שם דדי למעט ואחר זה כבר אין איסור של כלאים, ומשא"כ ר' יוסי סבר דהיות וכבר היה כאן רובע והיא חתיכה הראויה לאסור בכלאים, ממילא מוכרחים כבר להוציא כל האיסור מכאן, דכחתיכה אחת היא, ומשא"כ לגבי טנופת, לדעה דדינא היא, בעינן לנפות הכל, משום דהאדם לא יהיב זווי אלא אפירי, וכשטורה טרה לנפות הכל, ואילו לדעה דקנסא היא, כיון דבידים עריב לכך קנסינן ליה, אבל באמת אין בכך איסור מדינא, וצ"ע בכל הדמיון בין הדינים.

דף צד ע"ב

רז. בגמ' הכי השתא התם ודאי מנה למר ומנה למר הכא מי יימר דלאו כוליה ערובי עריב. היינו דדווקא כאן גבי טנופת שייך קנסא, כיון דהיישנין שכולי העריב בידיים, ומצשא"כ גבי פקדון ודאי כל אחד מהם הפקיד

כולה מהדר הכי השתא התם מעיקרא שוה בשוה אמר ליה מיהו פחות משתות לא ידיעה במנה ומחיל איניש שתות ידיעה ולא מחיל איניש. היינו דגבי אונאה כשקונה רוצה לקנות שוה בשוה בלא שום תוספת, ומה שבפחות משתות קנה זהו משום דלא ידיעה ומחיל, אבל בשתות דידיעה לא מחיל ומחזיר כל האונאה, ומשא"כ גבי טנופת עד רובע זהו הרגילות וכשקונה לוקח הקונה בחשבון שקנה גם הטנופת עמה, וממילא אין כאן ראייה לרב הונא דמנפה את כולה. אבל רב הונא עצמו באמת הוא סובר שגם בטנופת אין הקונה משלם אלא על על פירי, ולכך ביותר מרובע מנפה את כולה ואינו מוחל על כלום, רק דראיה אין מכאן דכך הוא הנוהג גבי טנופת, דעדיין אפשר לומר דלא כרב הונא, דכן משלם איניש על הטנופת עד רובע ומשום דכך היא הרגילות. אבל זה ניהא רק אם נאמר כהדעה דרב הונא מדינא אמרה

למילתיה, אבל להדעה דרב הונא מקנסא אמר למילתיה, ומשום דעריב בידים יותר לכך קנסין אכולה, לכאורה כן יש כאן ראייה דקנסין אכולה, דכך גם בשתות מחזיר כל האונאה דקנסין אכולה. אבל באמת יש לדחות דאין כאן ראייה, דאפשר דכאן מחזיר כל האונאה כיון דלא מחיל איניש ורוצה שוה בשוה, ואין כאן עניין לקנסא כלל.

דף צו ע"א

רח. בגמ' כל שלשה ימים ודאי מכאן ואילך ספק מאי קאמר אמר ר' יוחנן ה"ק כל שלשה ימים הראשונים ודאי יין מכאן ואילך ספק וכו' וריב"ל אמר כל שלשה ימים האחרונים ודאי חומץ מכאן ולחלץ ספק. היינו דבין לר' יוחנן ובין לר' יהושע בן לוי ג' ימים הם ודאי, אלא דלר' יוחנן איירי בג' ימים הראשונים וודאי היינו שהוא יין, ומשום דחמרא מעילאי עקר והוא טעמו ולא החמיץ, ואפי' אם מתתאי עקר ריחיה חלא

וטעמיה חמרא חמרא, ואילו לר' יהושע בן לוי איירי בג' ימים האחרונים וודאי היינו חומץ, ומשום דהוא סובר איפכא דחמרא מתתאי עקר, ואפי' אם תאמר מעילאי עקר ריחיה חלא וטעמיה חמרא חלא. אבל באמת קשה מה עניינו של ג' ימים הללו, דבין לגבי ימים הראשונים למימר דהוא יין, ובין לגבי ימים האחרונים למימר דהוא חומץ, מנין לנו דדוקא בג' ימים הללו אינו משתנה, דעל סמך מה נקטינן דדוקא ג' ימים. ואם משום חזקה הוא שמה שחזינן עכשיו כך היה בג' ימים הקרובים לו, א"כ קשה למה גבי נדה מצינו דחזקה גבה הוי רק מעת לעת ולא ג' ימים כמו כאן, דמאי שנא, וצ"ע.

רמ. בגמ' איתמר המוכר חבית יין לחברו והחמיצה אמר רב כל שלשה ימים הראשונים ברשות מוכר מכאן ואילך ברשות לוקח ושמזאל אמר חמרא אכזבא דמאריה שוואר. היינו דבג' ימים הראשונים אם החמיצה החמיצה למוכר, ויחזיר לו הקונה

החבית ויחזיר לו כספו, ורק אחר ג' ימים החמיצה לקונה והוא יפסיד. ואילו שמזאל סבר דמיד החמיצה לקונה, דחמרא אכתפא דמאריה שוואר, היינו דמזלו גרם כדביאר ברשב"ם, או משום דטלטלו על כתיפו הוא דהחמיצו כדביאר בתוס'. אבל באמת קשה דהרי לעיל אמרו במשנה דיין ונמצא חומץ שניהם יכולים לחזור בו, ובמה איירי שם, הרי אם מצאו שהחמיץ ברשות מוכר מה ההו"א שיהיה כאן כלל מקה, אלא ודאי דאיירי שם בשכבר לקחו הקונה ואח"כ מצאו שהחמיץ, ומ"מ אמרו שם דשניהם יכולים לחזור בו, וממילא קשה על שמזאל שאמר דהחמיץ לקונה והוא יפסיד, וצ"ע.

דף צו ע"ב

רנ. בגמ' עבד רב יוסף עובדא כוותיה דרב בשיכרא וכוותיה דשמזאל בחמרא והלכתא כוותיה דשמזאל. היינו דגבי

שיכרא עבד רב יוסף עובדא
 דבג' ימים הראשונים יפסיד
 המוכר, ואילו גבי חמרא עבד
 עובדא כשמואל דהקונה יפסיד
 ולא המוכר אפי' בג' ימים
 הראשונים. ובאמת צריך ביאור
 מה החילוק בין חמרא שיכרא
 דלכך חילק רב יוסף בין השנים
 הללו. ובשלמא למה דביאר
 בתום דטעמו של שמואל דהיין
 מחמיץ מחמת הטלטול
 שנמטלטלו הקונה על כתפיה,
 ניהא דדווקא בחמרא שייך
 שיחמיץ מחמת טלטול ואילו
 בשיכרא סבר רב יוסף דאינו כן,
 אבל לרשב"ם שביאר דמזלו של
 הקונה גורם, ומחמת הטאוי
 החמיץ היין אצלו, מאי שנא
 שיכרא דלא אמרינן כן, וכי
 בשיכרא לא שייך שמחמת
 הטאוי נתקלקל. ואולי יש לומר
 דהיות וגבי היין למד כן שמואל
 מקרא, דכתיב ואף כי היין בוגד,
 ולכך ביאר ברשב"ם במחמת
 הטאוי של הקונה החמיץ היין,
 ממילא רק גבי היין שמצינו
 בקרא שמחמת החטא הוא
 מחמיץ, שם פסק רב יוסף

כשמואל, ומשא"כ גבי שיכרא
 דלא מצינו כן בקרא לא פסק בו
 רב יוסף כשמואל, דדי לך
 חידושו היכן שמצינו כן, וצ"ע
 בזה.

דף צז ע"א

רי"א. בגמ' וביותר מכדי מדתו מי
 פליגי והא תנן המתמד ונתן
 מים במדה ומצא כדי מדתו
 פטור ור' יהודה מחייב ע"כ לא
 פליגי אלא בכדי מדתו אבל
 ביותר מכדי מדתו לא פליגי.
 היינו דמה שאמרו לעיל דביותר
 מכדי מדתו פליגי אם יין הוא
 וברכתו בפה"ג, או דמים הוא
 וברכתו שהכל, על זה הקשו מן
 המשנה דהמתמד דמצינו
 שבכדי מדתו פליגי ר' יהודה
 וחכמים לגבי מעשר, ומשמע
 דביותר מכדי מדתו גם חכמים
 מודים לר' יהודה דחייב במעשר,
 וממילא קשה על מה דאמרו כאן
 דביותר מכדי מדתו פליגי. אבל
 קשה דמה ענין המחלוקת לגבי
 מעשר להחמלוקת כאן לגבי מה
 מינו ומה ברכתו, הרי גם אם
 הוא חייב במעשר יש לומר

דברכתו שהכל, דהגם דחייב במעשר גם על המעט שיש בו, מ"מ כיון דרובו מים אפשר דברכתו שהכל, וממילא גם אם נאמר דביותר מכדי מדתו לכו"ע חייב במעשר, מ"מ לגבי ברכה שפיר איכא למימר דנחלקו בו, אם יין הוא וברכתו בפה"ג, או שמשום שרובו מים הרי הוא בטל וברכתו שהכל, וצ"ע.

ריב. בגמ' תנו רבנן שמרים של תרומה ראשון ושני אסור ושלישי מותר וכו' ושל מעשר ראשון אסור שני מותר וכו' ושל הקדש שלישי אסור ורביעי מותר ור' מאיר אף רביעית בנותן טעם. היינו דר' מאיר חולק על ת"ק בשלושתם ובכל אחד מהם הוא מוסיף אחד לאיסור. אבל באמת צריך ביאור מה החילוק בין תרומה למעשר ובין שניהם להקדש, דמה הטעם להתיר בתרומה רק השלישי ובהקדש רק הרביעי, ואילו במעשר אפי' את השני, הרי ממה נפשך אם השני אין בו טעם ולכך הותר במעשר, למה

בתרומה והקדש הוא אינו מותר, ואם יש בו טעם למה במעשר הוא כן מותר, וכן קשה גבי הקדש מתרומה, דאם בתרומה הותר השלישי, ומשום שאין בו טעם למה גבי הקדש הרי הוא כן אסור. ויותר קשה דלקמן אפי' גבי הקדש עצמו ומעשר עצמו מחלקים בין קדושת הגוף לקדושת דמים, ובמעשר בין ודאי לדמאי, דמה הטעם לחלק בכל אלו, הרי אם איכא בו טעם בכולהו יהא אסור, ואם אין בו טעם למה בחלקם הוא כן נאסר. וצריך לומר דבאמת טעם ממש ודאי ליכא גם בשני, רק דקצת טעם יש בו, ומעיקר הדין אינו נחשב ליינ עצמו, רק דכל אחד לפי חומרתו כמה שהחמירו עליו כך אסרוהו, דבמעשר דאינו חמור כל כך הקילו להתיר השני, ואילו בתרומה דהוא יותר חמור אסרו גם השני, ואילו בהקדש דהוא חמור ביותר אסרו גם השלישי, ובהקדש עצמו אם הוא קדושף הגוף לגמרי אסרוהו, דאפי' טיפה ממש ממנו אסור מחמת

חומרנו שהוא קדוש בקדושת הגוף.

דף צז ע"ב

ריג. בגמ' אילימא יין מנתו והא תאני ר' חייא יין מנתו לא יביא ואם הביא כשר וכיון דאם הביא כשר אנן אפי' לכתחילה נמי דאמר רבא סוחט אדם אשכול וכו' ואלא למעוטי מפיה ומשוליה והא תני ר' חייא מפיה ומשוליה לא יביא ואם הביא כשר. היינו דמהא דאמר רבא סוחט אדם אשכול ואומר עליו קדוש היום למידים דדבר שלמזבח אם הביא כשר, דאנן אפי' לכתחילה עבדינן קדוש עליו, וממילא לכך הקשו לקמן גבי מפיה ומשוליה דאי אפשר לומר דבא למעטה, דהרי ר' חייא אמר בה דאם הביא כשר, וממילא אנן לכתחילה עבדינן עליה קדוש היום, וממילא ודאי לא ממעטין אותה. אבל קשה דמנין לנו דמה שאמר רבא סוחט אדם זהו משום דאנן אפי' לכתחילה עבדינן בה קדוש, הרי אפשר לומר דלרבא אין

שום קשר בין מה שמביאין למזבח לאלו שעבדינן בה קדוש, וממילא באמת אלו שלכתחילה אין מביאין למזבח לרב זוטרא גם אין מביאין אותה לכתחילה לקדוש, וממילא מה הדחייה דחו גבי מפיה ומשוליה מהא דר' חייא דאמר בה דאם הביא כשר, הרי אפשר דעדיין יש למעטה מקדוש לכתחילה. ואולי יש לומר דלחינם לא עבדינן מחלוקת, ואם אפשר ליישב שיטת רבא עם שיטת רב זוטרא מיישבין, ולכך אמרו דמרבא למידים דאנו לכתחילה מביאין לקדוש, וממילא לכך גם א"א למעט מפיה ומשוליה היות ור' חייא אמר בה אם הביא כשר.

דף צח ע"א

ריד. בגמ' אמר רב מרי האי מאן דיהיר אפי' אאינשי ביתיה לא מיקבל שנאמר גבר יהיר ולא ינוה מאי ולא ינוה בנוה שלו אמר ר"י אמר רב כל המתגאה בטלית של ת"ח ואינו ת"ח אין מכניסין אותו במהיצתו של הקב"ה כתיב הכא ולא ינוה

וכתיב התם אל נזה קדשך. היינו דמכך דכתיב ולא ינוה יש ללמוד ב' לימודים חד לנזה שלו דהיינו אשתו, וזה למידים לגבי גבר המתגאה, דאפי' אאינשי ביתיה לא מיקבל, והלימוד הב' הוא על נזה קדשו של הקב"ה, דהמתגאה בטלית של ת"ח ואינו ת"ח, דאינו נכנס במחיצתו של הקב"ה. אבל באמת קשה, דאם מלוא ינוה יש ללמוד לגבי נזה קדשך דהיינו מחיצתו של הקב"ה, מנין לנו ללמוד מגבר יהיר ולא ינוה דמיירי אאינשי ביתיה, הרי היו יכולים לומר בפשיטות דהמתגאה אינו נכנס במחיצתו של הקב"ה מדכתיב ולא ינוה וכתיב התם אל נזה קדשך, והוא ממש כפי שדרשו כבר בחז"ל דבעל גאווה אומר עליו הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור במקום אחד, וממילא מנין לנו ללמוד כאן לימוד חדש זה דולא ינוה היינו נוות ביתו. ועוד קשה דמנין לנו ללמוד הלימוד השני דאיירי במתגאה בטלית של ת"ח דווקא, הרי היה אפשר ללמוד כן בפשיטות

דמיירי בבעל גאווה סתם, דאיך נרמזו כאן כלל הא דמתגאה בטלית של ת"ח. ואולי יש לומר תירוץ אחד לשניהם, דהיות וכבר למדנו במקום אחר דבעל גאווה אין הקב"ה יכול לדור עמו במקום אחד, ממילא יקשה למאי כתיב כאן גבר יהיר ולא ינוה, הרי כבר ידעינן דאינו נכנס למחיצתו של הקב"ה, ולכך הוכרחו ללמוד מיניה לימודים אחרים ובכל לא יהא הכתוב כאן מיותר, ורב רי למד מכך לסתם בעל גאווה דאפי' אאינשי ביתיה לא מיקבל, ואילו רב יהודה אמר רב למד מינה למתגאה בטלית של ת"ח ולא ינוה היינו נזה קדשו של הקב"ה, ומתוך שאין לך ללמוד הדבר על בעל גאווה סתם דכבר למדנו כן, לכך למד הוא הדבר על המתגאה בטלית של ת"ח דגם הוא אינו נכנס למחיצתו של הקב"ה.

דף צה ע"ב

ר"טו. בגמ' ואיכא דאמר תנא קמא קתני לה ורשב"ג אתמוהי קא מתמה וזכי קאמר ליה לת"ק ראייה מנין מבנין היכל אטו כולי עלמא כבנין היכל עבדי. היינו דת"ק התחיל לומר דיש לו ראייה לדבר מה דרומו כחצי ארכו וכחצי רחבו, ועדיין לא הספיק לומר מהיכן הביא ראייה, וכבר הקשה ותמה עליו רשב"ג מהיכן הבאת ראייה מבנין היכל, אטו כולי עלמא כבנין היכל עבדי. אבל באמת קשה איך שייך לומר דרשב"ג הקשה על ת"ק על ראייתו קודם שהשלים ת"ק בדבריו מהיכן הביא ראייה, הרי כאן למדנו למעלה דקל מכולם הוא משיב דבר בטרם ישמע וכדאמר הכתוב אולת היא לו וכלימה, דממילא איך שייך לומר שרשב"ג נהג כן להשיב על הדבר בטרם ישמע. ואולי יש לומר דמה שאמרנו אולת וכלימה זהו לאדם שאינו יודע כלל על מה מדברים ומעצמו חושב על מה איירי

ולכך אולת וכלימה יהא לו אם ישיב, דיוכל למעות ולהשיב על דבר אחר לגמרי, ומשא"כ כאן רשב"ג השיב על ראייה לדבר שידע על מה מיירי, ובחמתו מיד ידע מהיכן יביא ת"ק ראייה לומר דרומו כחצי ארכו וכחצי רחבו, ולכך יכל להשיב מיד ואין זה אולת לו.